

“Els guerrers de la història de Kessel no eren precisament seminaristes, eren molt més experts en l’ús de la simitarra que en els comentaris de l’Alcorà, i supose que els seus fills o els seus néts han combatut ells entre ells, contra els russos i els uns contra els altres, al llarg de les guerres dels darrers vint o vint-i-cinc anys”

Els cavallers

L’única novel·la que recorde haver llegit sobre l’Afganistan la va escriure Joseph Kessel, i es deia *Les Cavaliers*. Joseph Kessel era un personatge d’aquells que va donar en alguna abundància la primera meitat del segle XX, i que pareix que se n’ha perdut la raça o la llavor. Va nèixer a l’Argentina, fill de pares jueus, i molt aviat la família es va traslladar a Rússia i pocs anys més tard a França, quan Joseph tenia deu anys. Un jueu rus, per tant, recriat a França i escriptor en francès, com ell mateix recordava en el discurs de recepció a l’Acadèmia. I un aventurer des que, el 1916, es va allistar en l’aviació de combat: ja poden imaginar què era l’aviació militar en la I Guerra Mundial. Després va córrer per l’Índia, la Xina, la Indoxina i Ceilan, va presenciar la insurrecció de Barcelona el 1934, va prendre part en la guerra d’Espanya, i va escriure tres o quatre dotzenes de llibres, que van de *Belle de jour*, quan encara no havia nascut Catherine Deneuve, fins a “Les dames de Califòrnia”, “Les nits de Sibèria” o “La Rosa de Java”. No sé si el viatger Kessel degué conèixer personalment l’Afganistan de fa mig segle, però almenys en sabia prou per descriure’n algunes escenes impossibles d’oblidar. Crec que en algun moment *Les Cavaliers* ha estat portat al cinema, o és que he degut veure algun reportatge antic sobre el combat del moltó, que n’és el tema: un combat feroç, que deu tindre les seues regles com qualsevol esport, justa o torneig, però que pot anar més enllà de tota norma visible. Els cavallers afgans –no sé si paixtuns, tadjiks, uzbeks o què–, el dia de la festa es reuneixen en camp obert, davant del rei, i lluiten pel moltó llanut com els grecs de Jasó pel velló d’or. Però sense déus, ni mites ni Medea: tots contra tots i amb tota la clàssica ferocitat possible.

L’escena de l’esport o combat, dura pàgines i pàgines, i els cops de puny, les fuetades, les envestides, la sang, l’escuma dels cavalls i la pols, la suor dels homes, la fúria dels ulls, els caiguts trepitjats, el gust pel risc extrem, en formen la substància verdadera. El moltó, que és alhora l’objecte de la competició i el premi, als pocs minuts s’ha convertit en una massa informe i sangonosa que els cavallers s’arrabassen, si cal, d’entre les potes mateixes dels cavalls enfurits. No recorde ara mateix com acaba el relat, ni més detalls de la noble batalla feroç: he buscat *Les Cavaliers* entre els meus llibres i no l’he pogut trobar, siga pel desordre històric dels prestatges o perquè fa molts anys li’l vaig deixar a algú i no me l’ha tornat. Però sí que recorde la impressió i la substància de la història: en aquella part del món, lluny de nosaltres, hi ha una gent a cavall disposada a qualsevol cosa per no acceptar una derrota. Els guerrers de la història de Kessel no eren precisament seminaristes, eren molt més experts en l’ús de la simitarra que en els comentaris de l’Alcorà, i supose que els seus fills o els seus néts han combatut ells entre ells, contra els russos i els uns contra els altres, al llarg de les guerres dels darrers vint o vint-i-cinc anys. Pel rei o pel comunisme, per la independència, per Al·là i pel rigor de la llei, per qualsevol causa que faça el paper de moltó. Per l’honor de no ser derrotats, en tot cas, siga quina siga la definició d’aquest honor.

Un llibre de Joseph Kessel que sí que he trobat a casa, es diu justament així, *Pour l’honneur*, i en la meua traducció improvisada comença: “Dos anys abans de la gran guerra civil d’Espanya, hi hagué una insurrecció a Barcelona. Però els rebels, llavors, no tenien res contra el règim de la República. El que ells volien era la independència de Catalunya. La sublevació responia a l’instint d’un vell poble. En veritat, els catalans mai no han acceptat la seua annexió a Espanya. De segle en segle, han pres les armes per alliberar-se’n.” Si Kessel coneixia millor els catalans que els afgans, o si no els coneixia, ja és tota una altra qüestió. “*L’affaire fut brève*”, conclou l’inici del llibre. Però l’afer dels cavallers afgans serà molt llarg.